

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗМІНИ РІВНЯ БЕРЕГОВОЇ ЛІНІЇ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ

Дослідження змін рівня берегової лінії Одеського регіону є важливим науковим завданням, оскільки допомагає виявити проблеми, пов'язані з екологічною та соціальною стійкістю регіону, та знайти шляхи їх вирішення. Результати дослідження можуть бути корисними для управління природними ресурсами, забезпечення безпеки людей і майна, а також для розробки стратегій збереження природи та забезпечення сталого розвитку регіону. Берегова лінія Одеського регіону є однією з найважливіших екологічних компонентів у південній частині України.

Таким чином, дослідження змін рівня берегової лінії Одеського регіону має велике значення для наукового та практичного плану, оскільки дозволяє розкрити багатогранність проблем, що виникають у зв'язку зі змінами рівня берегової лінії, та знайти рішення, які враховують інтереси екології, людей та економіки.

Поняття "берегова лінія" визначається як лінія, яка на поверхні землі відображає межу між сушею та водою [1]. Рівень берегової лінії визначається висотою води в морі, океані або іншому водному джерелі відносно рівня суходолу. Зміна рівня берегової лінії може бути результатом природних факторів, таких як припливи, прибої, бурі, а також людської діяльності, зокрема забудови прибережної зони та забруднення водойм.

Одеський регіон має складну географічну та геологічну структуру, що визначається різноманітністю ґрунтів та водних формацій [2]. Зміни рівня берегової лінії в Одеському регіоні можуть бути спричинені природними та антропогенними факторами.

Природні фактори: припливи, прибої, бурі, зміни гідрологічних умов тощо. Антропогенні фактори: забудова прибережної зони, забруднення водойм, зменшення кількості природних берегів, дноутлиблення та будівництво штучних гирл та насипів.

Крім того, недостатнє фінансування наукових досліджень та відсутність прозорих механізмів контролю за використанням земельних ресурсів також можуть сприяти зменшенню розміру прибережної зони та порушенню балансу між людською діяльністю та природоохоронними заходами.

У зв'язку з цим, важливим кроком в збереженні берегової лінії Одеського регіону є виконання наукових досліджень, які дозволять виявити причини змін рівня прибережної зони та розробити ефективні заходи з її збереження. До методів дослідження можуть належати вимірювання висоти рівня моря, аналіз геологічного складу ґрунтів та гідрологічних процесів, дослідження рухів ґрунтів та інші.

Крім того, важливою є роль місцевих органів влади та громадськості в збереженні природних ресурсів та інфраструктури регіону. Можливість залучення громадськості до процесу прийняття рішень та контролю за їх виконанням може сприяти покращенню екологічної ситуації в регіоні.

Історичний аналіз змін рівня берегової лінії Одеського регіону свідчить про те, що цей регіон піддавався значним змінам на протязі останніх століть. У 19-му столітті, Одеський регіон мав широкі пляжі та прибережні дюни, які були природними бар'єрами від морських стихій. Однак, з початку 20-го століття, розширення пляжів та забудова узбережжя призвели до зменшення розміру природних бар'єрів. У другій половині 20-го століття, зростання рівня моря та зменшення наявної прибережної зони, спричинило затоплення пляжів та заток [3].

На сьогоднішній день в Одеському регіоні спостерігаються значні зміни рівня берегової лінії. Зокрема, південна частина Одеської області, де розташовані Білгород-Дністровський, Ізмаїл та Одеса, є найбільш динамічною зоною, де берегова лінія змінюється найшвидше.

За результатами досліджень було встановлено, що впродовж останніх десятиліть рівень моря в Одеському регіоні зріс на 10-15 см, що призвело до значних змін берегової лінії.

Найбільші зміни відбуваються на південному заході регіону, де берегова лінія пересувається на відстань від 1 до 4 метрів на рік [4].

Також спостерігається ерозія прибережних ділянок, яка впливає на стан інфраструктури та природи регіону. Зокрема, на деяких ділянках берегова лінія зменшується на кілька метрів на рік, що призводить до підтоплення територій та загрози для існування житлових та інших об'єктів [5].

Негативний вплив змін рівня берегової лінії на природу та інфраструктуру регіону може бути досить значним. Наприклад, зниження рівня берегової лінії може призвести до затоплення територій, погіршення якості ґрунтів та підтоплення будівель, які знаходяться в прибережній зоні. З іншого боку, підвищення рівня берегової лінії може спричинити ерозію ґрунту та зниження якості пляжів.

На основі отриманих результатів було розроблено рекомендації щодо збереження природи та інфраструктури Одеського регіону. Серед таких рекомендацій можна виділити заходи зі збереження прибережної зони, такі як зелені зони, зелені коридори, відновлення мангрових заростей та інші природоохоронні заходи. Також рекомендується вживати заходи щодо збереження інфраструктури регіону, зокрема забезпечити ефективне функціонування системи водопостачання та водовідведення, вжити заходів щодо зменшення забруднення водойми та впровадити програми відновлення та реставрації прибережних зон.

Заходи зі збереження прибережної зони:

- Встановлення мораторію на будівництво нових об'єктів в прибережній зоні, яка буде допомагати зберігати стабільний стан природи та запобігати руйнуванню берегової лінії;
- Встановлення заборони на розривання прибережної рослинності, що відіграє важливу роль у збереженні берегової лінії та унеможлиблює руйнування ґрунту;
- Встановлення спеціальних зон для відпочинку на прибережній території, що не порушуватимуть екосистему регіону.

Заходи зі збереження інфраструктури регіону:

- Вдосконалення системи дренажу та очистки води, що сприятиме збереженню берегової лінії та запобігас забрудненню водних ресурсів регіону;
- Запровадження інноваційних технологій будівництва та відновлення інфраструктури, що дозволить зменшити негативний вплив на природу регіону;
- Створення інформаційно-освітніх кампаній щодо важливості збереження природи та раціонального використання ресурсів.
- Створення місцевих програм та проектів щодо збереження природи та раціонального використання ресурсів;

Одна з основних проблем, пов'язаних зі зміною рівня берегової лінії, є вплив на інфраструктуру регіону. Зниження рівня води може призвести до занурення мостів, зупинок громадського транспорту та інших будівель, які знаходяться біля узбережжя. Навпаки, підвищення рівня води може призвести до підтоплення доріг та будівель.

Щоб запобігти цим проблемам, необхідно проводити регулярне технічне обслуговування та ремонт інфраструктури, яка знаходиться біля узбережжя. Додатково, можуть бути введені заходи, такі як підвищення рівня мостів та доріг, які знаходяться біля узбережжя, а також встановлення захисних бар'єрів, які допоможуть запобігти підтопленню доріг та будівель під час підвищення рівня води. Місцеві органи влади та громадськість мають важливу роль у збереженні природи та інфраструктури регіону. Вони можуть сприяти проведенню досліджень та розробці планів заходів для збереження берегової лінії, а також забезпечувати виконання цих заходів. Крім того, місцеві органи влади можуть встановлювати правила та норми, які регулюють будівництво та розміщення будівель уздовж узбережжя, що допомагає зберігати прибережну зону в незмінному стані.

Список використаних джерел

1. Лановенко О.Г., Остапішина О.О. Словник – довідник з екології : навч.-метод. посіб. Херсон : ПП Вишемирський В.С., 2013. 226 с. URL: <https://web.archive.org/web/20180619190047http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/123456789/1563/1/СЛОВНИК%20–%20ДОВІДНИК.pdf>.
2. Попельницька Н. О. Грунтово-географічні дослідження північно-західного Причорномор'я: дис. ... д-ра філософії в галузі географії : 11.00.05. Біогеографія та географія ґрунтів. Одеський національний Університет імені І. І. Мечникова; Львівський національний університет ім. І. Франка. Одеса – Львів. 2017. 209 с. URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/dis_popelnytska.pdf.
3. Стан і якість природного середовища прибережної зони Північно-Західного Причорномор'я: монографія / за ред. Т.А. Сафранова, А.В. Чугай. Харків: ФОП Панов А.М., 2017. 298 с URL: http://eprints.library.odku.edu.ua/id/eprint/1234/1/stan_i_yakist_pryrodnogo_seredovyshcha_monogr%202017.pdf.
4. Екологічні проблеми Північно-Західного Причорномор'я : бібліогр. покажч. літ. за 2012-2014 роки / М-во культури України, ОННБ ім. М. Горького; упоряд. Н. П. Лошкарьова; наук. ред. і авт. вступ. ст. В. І. Михайлов; ред. І. С. Шелестович. Одеса, 2015. 214 с. URL: http://catalog.odnb.odessa.ua/ONNB_ec/NashiVid/rEco/318326.pdf.
5. Дмитрієва О. О., Хоренжая І. В. Екологічно безпечне водовідведення з території м. Одеса в аварійних ситуаціях: монографія. Х.: Видавництво І. С. Іванченка, 2013. 158 с.

*Валерія Богаиш, студентка, Людмила Гунько к.е.н., доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЗБИТКІВ ЗАВДАНИХ ЗЕМЛЕВЛАСНИКАМ ТА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАЧАМ ВНАСЛІДОК ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ

Внаслідок військової агресії росії проти України було завдано чимало збитків. Велика частина земель зазнала значних пошкоджень, а землевласники та землекористувачі збитків. Це все має бути відшкодовано та відновлено.

Нині є багато питань щодо нормативно-правового забезпечення визначення збитків землевласників і землекористувачів в умовах воєнного часу, особливостей документальної фіксації завданих війною пошкоджень і руйнувань, їх відображення у системах обліку та звітності, застосування методичних підходів до оцінювання завданих збитків, ролі професійних землевпорядників, оцінювачів, архітекторів, геодезистів, органів слідства, судових експертів, а також юридичних стратегій майбутньої компенсації майнових збитків і шкоди. [1]

Інформаційною базою для визначення шкоди та збитків завданих земельному фонду України внаслідок збройної агресії російської федерації є акти обстеження земельних ділянок, акти комісій із визначення збитків власників землі та землекористувачів, звіти про експертну грошову оцінку земельних ділянок, первинні документи, облікові реєстри, бухгалтерська та інша звітність, що ґрунтується на даних бухгалтерського обліку підприємств, установ та організацій, проектно-кошторисна документація, відомості Державного земельного кадастру, документація із землеустрою, дані дистанційного зондування Землі та інші документально підтверджені відомості.

Власники землі та землекористувачі, підприємства, установи та організації, земельним ділянкам яких були завдані шкода та збитки внаслідок збройної агресії Російської Федерації, інформують обласні, Київську міську державні адміністрації (на період воєнного стану - військові адміністрації) про розмір завданої шкоди та збитків після їх визначення згідно пунктів 5-7 «Про затвердження Методики визначення шкоди та збитків завданих земельному фонду України внаслідок збройної агресії Російської Федерації».[2]